

Başvuru Numarası : 2021/1026
Toplantı Tarihi/Sayısı : 10.11.2021/3
Karar Numarası : 2021/281
Başvuran : ...

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ... parsel no.lu taşınmazların kullandığı imar yolunun, inşaat ve hafriyat çalışmaları nedeniyle kapatıldığı ve geçişin engellendiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuran ... ve ... parsel no.lu taşınmazların kullandığı imar yolunun ... parselde yapılan inşaat ve hafriyat çalışmaları nedeniyle kapatıldığını; konuyla ilgili T.C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezine (CİMER) başvurduğunu; başvurusuna, söz konusu yolun imar planında açık olduğu, fiziki olarak kapatılan yolun ... Belediyesi tarafından 2021 programı dahilinde açılacağı cevabının verilmesine rağmen hiçbir faaliyette bulunulmadığını, geçişinin engellendiğini belirterek, mağduriyetinin giderilmesi için gereğinin yapılması talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Anayasa'nın 125'inci maddesinde; "*İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır...*" hükmü yer almaktadır.

4. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 11'inci maddesinde; "*(1) İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur. (2) Otuz gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. (3) İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır.*" düzenlemesine yer verilmiştir.

5. Anılan Kanunu'nun "İptal ve tam yargı davaları" başlıklı 12'nci maddesinde: "*İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu husustaki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11'inci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır.*" ifadesi yer almaktadır.

6. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinde: "*(f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*"; "*(g) ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*"; "*(i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" hükmü yer almaktadır.

7. Aynı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesi: "(1)Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir." hükmünü içermektedir.

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'nin "Ön İncelemenin Yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, yönlerinden incelenir..." hükmünü haizdir.

9. Söz konusu Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." şeklindedir.

IV. ÖN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu çerçevede Kurum, ayrımcılık yasağı hakkındaki ve ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvuruları inceleyebilmektedir. Anılan Kanun kapsamında, ayrımcılık yasağının ihlalinden zarar gördüğünü iddia eden ya da özgürlüğünden mahrum bırakılan veya koruma altına alınan ve bu kapsamda herhangi bir hakkının ihlal edildiğini iddia eden herkesin Kuruma başvurması mümkündür.

12. Bununla birlikte, ... parsel no.lu taşınmazların kullandığı imar yolunun, inşaat ve hafriyat çalışmaları nedeniyle kapatılmasından dolayı geçişin engellendiği, ... Belediyesi tarafından yolun açılacağı yönünde cevap verilmesine rağmen hiçbir faaliyette bulunulmadığı iddiasına ilişkin başvurunun, 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacağı alanlar olarak belirtilen ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında değerlendirilemeyeceği görülmektedir.

13. Anayasa'nın 125'inci maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu hükme bağlanmıştır. Yine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 11'inci ve 12'nci maddelerinde ilgililerin, idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması için idareye başvurabileceği, haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştay ve idare ve vergi mahkemelerinde dava açabilecekleri düzenlenmiştir.

14. Başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte incelendiğinde; ... Belediyesi tarafından imar yolunun açılmaması durumunda başvuranın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun idareye başvuru ile yargı yollarını düzenleyen hükümlerinden yararlanabileceği, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun ön inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir

V. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 10.11.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Alişan TİRYAKİ
II. Başkan

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

Zennure BER
Kurul Üyesi